

Saulėta, dieną 80°, naktį 65°
Saulė teka 5:20, leidžiasi 8:29

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LVIII

Price 1

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Šeštadienis, Liepos-July 3 d., 1971 m.

Kaina 15c

133

SVEIKINAME DAINŲ ŠVENTĖS DALYVIUS

KINIJOS KOMUNIZMUI 50 METŲ

Ta proga išskolijami Kremliaus vadai

PEKINAS. — Komunistinė Kinija paminėjo 50 metų sukaktį nuo komunistų partijos įsteigimo. Iš 12 steigėjų šios dienos valdžioje belikę tik du: Mao Tse Tungas ir viceprezidentas Tung Pi Wu, kuris yra jau 85 metų. Trys tos steigiamosios susirinkimo dalyviai buvo "išvalyti" paskutinėje kultūrinėje revoliucijoje; jų tarpe buvę pagrindiniai partijos vadai. Šios sukakties proga svarbūs Kinijos laikraščiai paskelbė vedamąjį, kuriame stipriai kritikuojama Sovietų Sąjunga. Jos vadai vadinami "proletariato revoliucijos išsigimėliai, pasiūtę socialimperialistai, "stormtruperiai" prieš Kiniją, komunizmo priešai ir liaudies priešai!

Ilgose praėjusios apžvalgoje kinų laikraščiai paliečia ir kultūrinę revoliuciją, kuri išaiškinti išsigimėlius ir priešus agentus partijos tarpe. Gali pasitaikyti ir ateityje panašių revoliucijų, nes esą pasislėpusių išdavikų, kurie palaiko slaptus ryšius su užsienio valstybėmis.

Sovietų "Pravda" irgi paminėjo Kinijos komunizmo sukaktį, sakydama, kad Kinijos ir Sovietų Sąjungos interesai nesiekia ir diktuoja reikala bendradarbiauti ir draugauti. Mao Tse Tungo ir jo pasekėjų linija esanti nukrypusi nuo marksizmo-leninizmo, pavertusi Kiniją į karinę stovyklą. Pirmas Kinijos komunizmo dešimtmis buvo našus ir vaisingas, tačiau dabar Kinija pasukusi klaidingų kelių ir siekianti didžialstybių tikslų, flirtuojanti su imperikalizmu, einanti prieš sovietų interesus.

Hanojaus komunistai plačiai paminėjo kinų partijos 50 m. sukaktį, skelbdami, kad Kinijos Liaudies Respublikos paskelbimas buvęs revoliucijų istorijoje pats svarbiausias įvykis po spalio, 1917 metų, revoliucijos Rusijoje.

Mirė Ant. Venclova

VILNIUS. — Po ilgos ir sunkios ligos birželio 28 d. Vilniuje mirė, eidamas 66-uosius metus rašytojas Antanas Venclova. Gimęs Tremplinių km. Liubavo valsčiuje, Marijampolės apskrityje Venclova mokėsi Marijampolės gimnazijoje ir Vytauto Didžiojo universiteto humanitarinių fakultetų. Keletą metų mokytojavo Klaipėdos ir Kauno gimnazijose.

Pirmieji A. Venclovos kūriniai spaudoje pasirodė 1924 m. Rašytojas anksti pasuko okupantų nurodytu keliu, pirmosios okupacijos metais buvo paskirtas liaudies švietimo komisaru, seimo nariu.

Prasidėjus sovietų-vokiečių karui A. Venclova pabėgo į Rusiją. Grįžęs į Okupuotą Lietuvą A. Venclova daug pasitarė okupantų vadovaudamas penkeris metus Lietuvos Rašytojų sąjungai. Parašė daug poezijos ir prozos knygų. Nuo 1950 m. įstojo į komunistų partiją ir buvo Lietuvos partijos CK nariu.

A. Venclova už nuopelnus bolševikams buvo apdovanotas Lenino ir dviejų Raudonosios Vėliavos ordinais, gavo kelis karinius medalius.

Vėlyomis suvaidino nemažą vaidmenį, kaip sako "Tiesa", tvirtinant lietuvių literatūroje socialistinio realizmo principus, tautų draugystės ir tarybinio patriotizmo motyvus.

◆ Amerika atitrunkia iš Vietnamo 40 dalinių su 6,095 kareiviais.

IŠ VISO PASAULIO

WASHINGTON. — Ketvirtadienį pradėjo veikti pusiau nepriklausomas Amerikos paštas. Sistemos pakeitimą prezidento Nixono vyriausybė laikė vienu svarbiausių savo laimėjimų. Visa eilė pašto įstaigų darbininkų reikalauja didelių algų pakėlimų. Reforma sukėlė ir kitų nusiskundimų. Dar nesimato, kad paštas naujoje sistemoje geriau dirbtų.

TEL AVIVAS. — Amerikos žvalgybos CIA direktorius Richard Holms baigė savo vizitą Izraelyje. Jis tarėsi su premjere Golda Meir ir su jos kabineto gydytoju ir užsienio reikalų ministru, bei su Izraelio žvalgybos pareigūnais.

SAIGONAS. — P. Vietnamo prezidentas Thieu pareiškė, kad lemiamos kovos su komunistais įvyks 1973 metais, kai pasitrauks Amerikos ir kitų sąjungininkų jėgos. Jo nuomone, komunistai taikos nenori, nes tada jiems tektų pasitraukti iš Kambođijos; Laos ir P. Vietnamo.

BERKELEY. — Amerikos ir Sovietų Sąjungos lengvosios atletikos varžybos vakar prasidėjo Kalifornijoje.

TEHERANAS. — Irano gyventojas Ali Sabzei, 140 metų amžiaus, labai išdidus susilaukęs dukters iš savo trečios žmonos, 30 m. amžiaus. Jo pirmas sūnus jau 87 metų.

LOS ANGELES. — Kalifornijos prokuroras bandys išgauti iš Šveicarijos ten suimtus buvusį profesorį Timothy Leary, 50 m., kuris pabėgo iš Kalifornijos kalėjimo, kur atliko bausmę už narkotikus. Jis buvo pabėgęs į Alžirą, tačiau dabar atvyko į Šveicariją.

◆ Indijos gynybos ministeris sako, kad Kinija gali turėti jau 150 branduolinių bombų ir gali pagaminti per metus 40. Kinija laikanti prie Indijos sienos stiprias jėgas, o Tibete — 100,000 kareivių.

Pietų Koreja tikisi taikos

SEOULAS. — Pietų Korėjos prezidento Parko inauguracija įvyko ketvirtadienį. Savo kalboje prezidentas pareiškė viltį, kad gerėjant Rytų-Vakarų santykiams galima tikėtis agresijos debesų išsisklaidymo ir Azijoje, nors šiaurės Korėja — pagrindinis Pietų Korėjos priešas — vis dar neatsisako savo pasenusio, fanatiško dogmatizmo.

Korėjiečiai ir toliau yra nutarę siekti suskaldytos tėvynės sujungimo, pasakė prezidentas Parkas. Cereemonijose dalyvavo ir Amerikos delegacija, vadovaujama viceprezidento Spiro Agnew.

Prezidentas Nixonas, kairėje, tarėsi su savo politiniu patarėju valstybės saugumo ir užsienio reikalams dr. Henry Kissingeriu, prieš jam išvykstant į Pietų Vietnamą, Tailandiją, Indiją ir Pakistaną. Kissingeris sugrįš liepos 12 dieną.

ILLINOIS SENATO REZOLIUCIJA LIETUVIŲ DIENŲ ŠVENTĖS PROGA

State of Illinois
Seventy-Seventh General Assembly Senate
Senate Resolution No. 178
Offered by Senator Savickas

WHEREAS, the independent country of Lithuania was invaded during World War II by both the Nazis and the Communists; and

WHEREAS, Lithuania remains today a Captive Nation under the yoke of Communist oppression; and

WHEREAS, in Chicago and Illinois large numbers of citizens of Lithuanian descent have established themselves, and built homes, schools and hospitals, and have entered in the cultural, scientific, educational, commercial and industrial fields; and

WHEREAS, the Fourth Annual Lithuanian Song Festival will be held on July 4th with participants including Lithuanian youth from all over the United States, Canada and South America; therefore be it

RESOLVED, BY THE SENATE OF THE SEVENTY-SEVENTH GENERAL ASSEMBLY OF THE STATE OF ILLINOIS, that we commend and congratulate the sponsors of the Lithuanian Song Festival and all the persons of Lithuanian descent in Illinois for their support of such a valuable cultural activity and that we, by this resolution, officially extend the welcome of the State of Illinois to the many members of the Lithuanian community who will be attending this great and colorful event; and be it further

RESOLVED, That a suitable engrossed copy of this resolution be presented to the sponsors of the Lithuanian Song Festival.
Adopted by the Senate, June 4, 1971.
Secretary of the Senate President of the Senate

Malta tikisi daugiau pinigų

VALLETTA. — Nauja Maltos vyriausybė įsileido Amerikos karo laivą, atvykusį su trim žuvusiais kosmonautais, kurie iš ilgos kelionės erdvėje grįžo į žemę negyvi. Maskva dar nepaskelbė jų mirties priežasties, nors manoma, kad slapta komisija, sudaryta nelaimės ištirti, jau baigė savo darbą. Medicinos specialistai darė astronautams skrodimus ir tikriausiai jau žino, nuo ko jie mirė.

Nato valstybių tarpe kilo rūpestis, kad Maltos tvirtovė nepatektų sovietų įtakon. Sovietų laivynas jau ima įsivertinti Egipto, Sirijos uostuose. Pradėtas flirtas su Kipro sala ir, dabar su Malta. Libija irgi palanki sovietų reikalavimams.

Malta visada vaidino svarbų vaidmenį Viduržemio jūroje. Hitlerio kariuomenei Afrikoje ir kitur būtų buvę daug lengviau, jei vokiečiams būtų pavykę užimti Maltos salas. Strateginė salos reikšmė yra didelė.

Premjeras Mintoff nėra komunistas, tačiau manoma, jis tikisi išaugti iš Nato didesnes pinigų sumas už bazių teises Maltosje. Britai dabar moka Maltai 11.9 milijonus dolerių per me-

Dar nepaskelbė nuo ko mirė

MASKVA. — Vakar ir ketvirtadienį Maskvos gyventojai atsisveikino su trim žuvusiais kosmonautais, kurie iš ilgos kelionės erdvėje grįžo į žemę negyvi. Maskva dar nepaskelbė jų mirties priežasties, nors manoma, kad slapta komisija, sudaryta nelaimės ištirti, jau baigė savo darbą. Medicinos specialistai darė astronautams skrodimus ir tikriausiai jau žino, nuo ko jie mirė.

Amerikiečiai laukia, kad sovietai paskelbtų tyrimų rezultatus, nes jei mirtis įvyko dėl techninių sugedimų, tuos nesunku pataisyti, tačiau, jei kosmonautai mirė dėl per ilgo buvimo erdvėje, teks keisti ateities erdves tyrimų programas ne tik Sovietų Sąjungoje, bet ir Amerikoje.

Sutartis baigiasi 1974 m. Maltos nortų tyrimų gauti ne tik iš britų, bet ir iš amerikiečių, kurių laivynas naudoja Maltos įrengimus ir uostais.

VELIAUSIOS ŽINIOS

◆ Gynybos departamentas paskelbė, kad iš Rand korporacijos atimta visa slapta informacija. Ši įmonė atlikdavo Pentagonui įvairias analizes, surašydavo raportus. Jos buvę tarnautojai išdavė spaudai slaptus dokumentus, kurie dabar spausdinami.

◆ Gynybos sekretorius Laird išvyko į Japoniją ir kitus Azijos kraštus. Jis pareiškė, kad išvežti kareivius iš Vietnamo iki šių metų galo nebūtų sunku, tačiau tektų palikti daug vertingų sandėlių ir daug karinės medžiagos.

◆ Demokratų komitetas kaltina vyriausybę, kad bedarbių skaičius Amerikoje pakilo iki 5.5 milijonų. Vyriausybės statistika esanti neteisinga ir rodanči birželio mėnesį bedarbių sumažėjimą.

◆ Norvegijoje buvo pardavinėjami iš varžytynių kariuomenės įstaigos baldai. Vienas biznierių, nusipirkęs spintą, rado joje slaptus Nato kariuomenės dokumentus, kuriuos jis tuoj sugrąžino gynybos ministerijai.

◆ Sustreikavo Ramlojo vandensio uostų darbininkai, sustabdydami 24 uostų darbus.

◆ Kalifornijos legislatura nesugejo priimti naujo biudžeto ir nuo trečiadienio vidurnakties valstija teoretškai yra bankrutavusi, negali legaliai leisti nei vieno dolerio be valstijos legislatorų sutikimo.

Rinkimai Egipte

KAIRAS. — Arabų socialistų unijos vadams išėjus prieš prezidentą Sadatą, šis pašalino partijos centro komitetą, pasodino į kalėjimus didžiulius sąmokslininkus ir paskelbė naujus organizacijos rinkimus. Ketvirtadienį egiptiečiai rinko naują unijos vadovybę — 1,700 narių kongresą, kuris išsirinks vėliau 150 žmonių centro komitetą.

Arabų socialistų unija yra vienintelė Egipto politinė partija su penkais ir puse milijono narių. Unija pasisako už demokratiją, socialistinių metodų įvedimą pramonėje, kapitalizmo likvidavimą ir prieš užsienio valstybių įtaką Egipte.

TUKSTANČIAI DAINININKŲ ČIKAGOJE

Ryt dainuos 29 suaugusių ir 14 jaunimo choro

ČIKAGA. — Šį savaitgalį Čikagoje įvyks didelės reikšmės tautinė šventė — IV-toji Dainų šventė, kurioje dalyvauja šimtai dainų mėgstančių senų ir jaunų lietuvių iš Amerikos ir Kanados. Šventės programa pradėdama šeštadienį 7 val. vakare pagerbiautų žuvusius už Lietuvos Laisvę prie paminklo Jaunimo Centro sodelyje, 5620 S. Claremont ave. Čia šventės muzikinės dalies vadovas P. Armonas uždegė paminklo aukurą, o vainiką padės Alice Stephens, pirmosios Dainų šventės Čikagoje vadovė. Ten pat, 8 val. vakare įvyks kultūrinis vakaras.

Sekmadienį, 10 val. ryto šv. Kryžiaus parapijos bažnyčioje, 4557 S. Wood st. ir lietuvių evangelikų liuteronų "Tėviškės" parapijos bažnyčioje, 6641 S. Troy, įvyks pamaldos.

Sekmadienį 3 val. po pietų International Amphetheatre, 42 ir Halsted g. prasidės pagrindinė Dainų šventės programa: vėliau įnešimas, chorų eisenos ir oficialus šventės atidarymas. Komiteto pirm. dr. G. Balukas pristatys garbės svečius ir atidarys šventę.

Šventėje dalyvauja dainininkai iš šių chorų: Angelų Karalienės parapijos Brooklyn, N. Y., vadovas Mykolas Liuberskis; Tautinių Šokių Grupės "Grandis", Čikagoje, paruoštas seselės M. Bernardos, S. C.; Lietuvių Meno Ansamblių "Dainava", dir. P. Armonas; Cicero šv. Antano parapijos, vadovas Ant. Skridulis; New Britain, Conn. šv. Cecilijos parapijos, vadovas Jonas Beinoris; New Yorko Operetės Moterų choras, vadovaujamas M. Cibo; Toronto "Varpas", dirigentas A. Ambrozaitis; Hamiltono Mergaičių "Aidas", dir. V. Verikaitis; Clevelando Lietuvių Choras, vad. P. Ambrozaitis; Montrealio Aušros Vartų parapijos — Madeline D. Roch; Bostono šv. Petro Par.; Čikagos lietuvių Operos choras, vadovaujamas Alice Stephens ir Alfonso Gečo; Philadelphia "Viltis" dirigentas L. Kaulinis; Newarko, N. J. "Rūta", vad. J. Stankūno; Toronto Priskelimo par. ir Jungtinis studentų "Dainuojanti Jaunystė" choras, vad. kun. B. Jurkšas; Elizabeth, N. J. šv. Petro ir Povilo par. choras, vad. Vinco Mamačio; Lietuvos Vyčių — vad. Faustas Strolia; Hartfordo "Aidas", vad. J. Petkaitis; Omaha "Rambynas", vad. B. Jonušas; Čikagos "Aidutės", vad. A. Stephens, Čikagos šv. Mergelės Marijos Gimimo par., vadovas V. Baltrušaitis; Waterburio, Conn. šv. Juozapo par., vad. A. J. Aleksis; Waukegano šv. Baltramiejaus par. vad. N. Kulys; Rochesterio LB, vad. J. Adomaitis; Binghamton šv. Juozapo par. — vad. Anne Marie Slavetsk; Brooklyno Apreiškimo par., vad. A. Kačanauskas; Los Angeles šv. Kazimiero par. — Bronius Budrūnas.

Be suaugusių chorų šventėje dalyvaus liuanistinių mokyklų chorai: Čikagos Aukštesnioji Mokykla — J. Mačiulis, Lemon-to Maironio mokykla — F. Strolia, Bridgeporto šv. Jurgio par. mokykla — V. Bilaitis, Čikagos lietuviškos mokyklos — J. Kreivėnas, Brighton Parko — J. Kreivėnas, Marquette Parko — V. Gutauskas, Kristijono Donelaičio — V. Gutauskas, A. Paulikaitis ir K. Skaisgirys, Detroito LB mokykla — P. Zaranas, Clevelando mokyklų ansamblis "Aukuras", Dariaus ir Girėno — Nijolė Viščiūtė, Grand Rapids mokykla — P. Turūta, De-

Medaliai vokiečiams už žmonių šaudymą

Bėgdami į laisvę per Gėdos sieną žuvo 140 žmonių

BERLYNAS. — Rytų Vokietijos "valstybinės Vakarų sienos" sutvirtinimai apima 345 ketvirtinius kilometrus. Ta Vakaruose "gėdos siena" vadinamoji komunistų užvara, kad žmonės negalėtų pabėgti į laisvę, apima 4 kartus daugiau ploto negu visos autostrados Vakarų Vokietijoje.

Tai "sienai" pastatyti ir sutvirtinti sunaudota 2 milijonai minų; ir 80,000 kilometrų spygliuotų vielų, išleista ¼ milijono markų, bet po eilės metų spygliuotos vielos pradeda surūdėti ir jos pakeičiamos metalinio tinklo tvoromis, kas vėl kaštavo pusę milijono markų. Išilgai tos sienos stovi 420 stebėjimo bokštai ir daug kitokių medinių pastatų; iš 972 bunkerų 699 yra betoniniai.

Yra žinomos sienos savo šaliai nuo priešų įpuolimo apsaugoti, kaip antai Kinų Sieną, ar Maginot liniją, bet panašią sieną savo piliečiams apsaugoti, kad nepabėgtų į laisvę, tik komunistų genijus galėjo išrasti. Mažiausiai 140 žmonių mėginimą pabėgti apmokėjo savo gyvybėmis, šimtai mėginusių pabėgti buvo sugauti ir ilgais metais kalėjimo nubauti.

Už vieno pabėgėlio nušovimą ir vieno sunkiai sužeidimą, "valstybinės Vakarų sienos" sargas iš 36-jo pasienio pulko 4 kuopos pakeltas į gėreiterius ir gavo aukštinį laikrodėlį, o kaip geras šaulys dar gavo šaulių ženklą — pynutę. Už pabėgėlio Dieter Bergerio nušovimą du pasieniečiai pakelti į gėreiterius ir gavo ordinus, o iš Rytų Berlyno būrgermeisterio dar gavo pagyrimo laukštus.

Už Hermann Doblerio iš Vakarų Berlyno nušovimą pasienietis gavo 200 markių premiją ir 14 dienų ekstra atostogų; dar kitas gavo 200 markių ir "pasienio tarnybos medali" už neatpažinto pabėgėlio nušovimą.

troito Stasio Slizio jaunimo — St. Slizys, Los Angeles šv. Kazimiero par. mokyklų ir jaunimo ansamblio jungtinis — O. Razutienė ir A. Polikaitis, Worcesterio Aušros Vartų mokyklos — V. Burdulis.

Be masinių chorų šventės programoje dalyvaus solistai Prudencija Bickienė ir Jonas Vaznelis. Jie atliks B. Budrūno kanta-tą "Lietuvos šviesos keliu". Suaugusių choras palydės pianistai Raimonda Apeikytė ir Manigirdas Motekaitis. Lituanistinių mokyklų chorą palydi akordeonų muzika, kurią paruošė Faustas Strolia.

Taisytiniai žurnalistų įstatai

1970 m. rugsėjo 18 d. L.Ž.S. Centro Valdyba buvo sušaukusi žurnalistų konferenciją (Tabor Farmoje). Nuvykus į konferenciją, man buvo įteikti L. Ž. S. Centro Valdybos įstatai. Įstatuose virš 1-mo paragrafo yra įdėta Centro Valdybos nuotrauka su tokiu įrašu: Šiuos Lietuvos žurnalistų Sąjungos įstatus perredagavo ir išleido 1967—1970 kadencijos metu Centro Valdyba Detroito, USA.

Zodis "išleido" jau savaime nusako, kad šie įstatai galioja. Šiuo atveju turėtų būti "paruošė įstatus".

Konferencijoje prašiau į darbotvarkės programą įtraukti ir "išleisti" įstatų nagrinėjimą, nes įstatai yra blogai paruošti. Deja, konferencijos posėdyje pirmininkaujantis šį mano prašymą kategoriškai atmetė ir patvirtino, kad nėra tam laiko ir kad įstatai yra galutinai peržiūrėti ir išleisti. Sąjungos nariai galės, kai bus rinkimai, juos priimti arba atmeti.

Įstatai rašomi visos sąjungos gerovei, todėl kiekvieno nario

pareiga jais rūpintis. Mano didžiam nustebimui, konferencijoje pirmininkaujantis ne tik neleido įrašyti į darbotvarkę įstatų nagrinėjimo, bet net neleido tuo reikalu plačiau pasisakyti. Sakė, kad įstatų nagrinėjimas užimtų daug laiko, kai tuo pačiu laiku konferencijoje dvi dienos buvo sugaištos bereikalingiems ginčams bei asmeniniams barniams, aiškinant dvių žurnalistų s-gos narių tarpusavio ginčus. Manau, kad ir ketvirtadalis to laiko nebūtų reikėjęs sugaišti, o tie asmeniniai barniai buvo bereikalingi ir net žalingi pačiai organizacijai.

Sekandį dieną irgi prašiau pirmininkaujantį nepadaryti žalos organizacijai ir nors trumpai panagrinėti "išleistus" įstatus ir ten įrašytas negeroves, o taip pat esamus trūkumus pataisyti. Deja, mano prašymas buvo ne tik neišklausytas, bet tapau apšauktas nedemokratiškai nusiteikusių.

Iki 11 paragrafo yra nemažai įvairių netikslumų, kurių čia neminėsiu, bet šį paragrafą pa-

sistengsiu panagrinėti. Prie Centro Valdybos veikia Centrinis Skyrius, į kurį gali stoti visuose šalyje gyvenę lietuviai žurnalistai. Centrinį Skyrių administruoja CV. Esant Centriniam Skyriui visad bus įvairių nesusi-pratimų, kad ir dėl pačių narių verbavimo, Sąjungos ir Skyrių narių mokesčių atsiskaitymo, subordinacijos, įtarinėjimų ir pan.

Centro Valdyba yra aukščiausias Sąjungos organas. Ji neturėtų savo orumo mažinti. Ji yra koordinacinis organas visiems skyriams. Jau pats pavadinimas Centrinis Skyrius savaime pretenduoja į pačios sąjungos vadovybę ar vyresniškumą tarp esamų kitų skyrių.

Apie Garbės Teismo procedūrą, kompetenciją ir teiseną įstatai nieko nenusako. Šis skyrius privalo būti tinkamai ir aiškiai išdėstytas.

18 paragrafas sako, kad L.Ž.S. Centro Valdyba turi teisę pakelti Sąjungos Garbės Narių narius ir nenarius ir t.t. Į Sąjungos garbės narius gali pakelti tik visuotinis narių suvažiavimas. Negalint sušaukti to-

kio suvažiavimo, yra dar galimybė korespondenciniu būdu pasisakyti, bet jokių būdu įstatuose nenusakyti, kad garbės narių pakėlimas pavedamas Centro Valdybai. Jei viso to nėra įmanoma padaryti, tai tokiai organizacijai neverta egzistuoti, o jos veikimą reikia laikyti merdžiančiu.

Centro Valdyba yra visuotinio suvažiavimo nutarimų vykdytoja.

Garbės narių pakėlimas priva-

lo turėti narių pritarimą. Priėmus įstatuose nuostatą, kad Centro Valdyba turi teisę pakelti į garbės narius, gali kilti įvairių nesusi-pratimų, nesutikimų ir iš vis tai labai neteisinga, nedemokratiška ir neleistina.

Bendrai įstatai ir klasifikuoti skyriai paruošti labai nevykusiai ir yra reikalingi didelių pataisų. Kai kurie paragrafai yra net absurdiški, nedemokratiški, ir juos priėmus organizacinis veikimas ne bus toks, koks turėtų būti.

Jaučiu pareigą priminti visiems Sąjungos nariams, kad pakelti įstatai balsavimu yra reikalingi nemažų pataisymų ir papildymų. Todėl balsuojant patariu šiuos "išleistus" įstatus atmeti.

O pabaigai — įstatuose randa-

me Centro Valdybos nuotrauką. Į tokius leidinius nuotraukos nededamos.

Algirdas Budreckas

TURTEJA LENKŲ KALBA

Lenkijos Mokslo Akademija ryžosi patvirtinti naują lenkų kalbos gramatiką, įvedant tris naujus linksnius, būtent: Podkopnik (pasalkanda) — kas ką? Lapownik (kyšininkas) — iš ko, už kiek? Donosnik (iškundikas) — kam ir ant ko.

Gabi Argentinos lietuvaitė atvyks į Chicago

Ji yra PL Jaunimo Kongreso komisijoje

Graciela Ropenius,

pramonininko Alberto ir Vandos Palukytės Ropenių vyriausioji dukterė, Komerčinės Giminijos Nr. 4, Buenos Aires mieste, trečio mėsio moksleivė, kurios vardas kasmet atžymėtas garbės lape, kaip pavyzdingos moksleivės. Ji jau turi konservatorijos baigimo piano klases pažymėjimą, treči metai mokosi anglų kalbą, yra Argentinos lietuvių jaunimo komisijoje, ruošiančioje ekskursiją į PLJ kongresą Chicagoje 1972 m.

Graciela gyvena su tėvais, broliu ir sesute tėvų namuose Mexico 479, Avellaneda. Jos tėvas, gimęs Argentinoje, puikiai kalba lietuviškai, turi veržklių fabriką ir urmo prekybą metalo išdirbiniais; jos motina, Palukaitė, taip pat gimusi Argentinoje, lietuvių katalikų veikėjų dukterė.

Graciela praėjo birželio 12 d. atšventė 15 metų savo amžiaus

TRIBUNE APIE DAINŲ ŠVENTĘ

Antraštė "Tikisi 10,000 Lietuvių Dainų Šventėje" Chicago "Tribune" penktadienio laidoje praneša:

Lietuvių kilmės asmenys iš Jungtinių Valstijų ir Kanados ši sekmadienį susirinks Chicagoje į ketvirtąją Lietuvos Dainų Šventę, kuri įvyks 3 val. popiet. Tarptautiniame Amfiteatre.

Dr. G. Balukas, dainų šventės komiteto pirmininkas, pasakė, kad trijų valandų programą išpildys 50 chorų su 1,500 balsų. Mažiausiai 10,000 asmenų tikimasi dalyvaus šventėje, kurią kas penkeri metai ruošia Chicago lietuvių

Ta dviejų metų programa sukaktį ir tėvai jai ir lietuviškiam jaunimui ta proga surengė šaukimo balių. Kadangi ji yra uoli Atžalyno narė ir dalyvė, tai 200 svečių sudarė visas Atžalynas ir kitų lietuvių ansamblių nariai, mokslo draugės-draugai ir giminės.

Ateinančiais metais ji tikrai atvyks į Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą Chicagoje.

bendruomenė. Gub. Ogilvie ir meras Daley tą dieną paskelbė Lietuvos Diena visoje valstybėje ir mieste.

CTA jau planuoja didelius užpirkimus

Pagaliau susilaukusi Illinois jaus legislatūros finansinės paramos, Chicago tranzito administracija (CTA) jau planuoja pirkti 1,000 naujų autobusų ir 100 modernių vagonų "L" traukinėliams.

Naujoji CTA pagerinimų programa numatyta dvejim metams, kaštus 105 milijonus dolerių ir bus finansuojama beveik išimtinai iš federalinių lėšų, skiriamų viešajai transportacijai.

Savo ruožtu bus tik pirmoji dalis didesnės programos, kuri numatoma dar daugiau viešosios transportacijos sumoderninimų ir pagerinimų ir iki 1975 metų kaštus daugiau kaip \$250 milijonų.

Bet kad būtų "planuojama" sumažinti lupikiškas kainas už važiavimą CTA autobusuais ar traukinėliais, nė pusės žodžio.

PRANEŠIMAS

Pastaruoju metu spaudoje ir per radiją buvo skelbiama, kad viena siuntimo įstaiga, lietuvių apgyventame rajone, Chicagoje, perėmė naujas savininkas.

Kadangi daug mūsų klientų nuolat teiraujasi, ar mes turime ką nors bendro su šiuo pasikeitimu, tai

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS

praneša visiems savo klientams, kuriuos aptarnauja jau 14 metų, kad jo nuosavoje įstaigoje nieko nepasikeitė. Įstaigoje pastoviai dirba V. Žukauskas, Marija Noreikienė, Birutė Razminienė ir kiti asmenys. Siuntiniai priimami kasdien, apūpinami licenzijomis ir iš įstaigos siunčiami tiesiog į Vilniaus muitinę.

Mūsų įstaiga atstovauja vieną didžiausių Amerikoje VNESHPOSYLTORGO licenzijuotą bendrovę

Package Express & Travel Agency, Inc.

Vienintelės Vytauto Žukausko įstaigos Chicagoje, tikras adresas yra: 2608 W. 69 g-vė, tarp Rockwell ir Talman Ave. TEL.: WA 5-2787

A Profitable Partnership

Your Savings and Our Interest

Whether you save something from your pay check regularly or put a large sum into a savings account, Standard Federal adds its interest and you have a partnership that is sure to make your savings grow larger. We add interest at the highest rate permitted under current Federal Regulations—compounded daily and paid quarterly. At the end of each calendar quarter, you find that your savings are suddenly larger and the longer you continue this partnership, the larger your savings grow. A profitable partnership for you... and remember when you need your savings you may have them 100 cents on the dollar plus all accrued interest and that makes your partnership dependable.

5% TO 6%

PER ANNUM
DEPENDENT ON TYPE,
AMOUNT AND TERM
COMPOUNDED DAILY,
PAID QUARTERLY

STANDARD FEDERAL

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

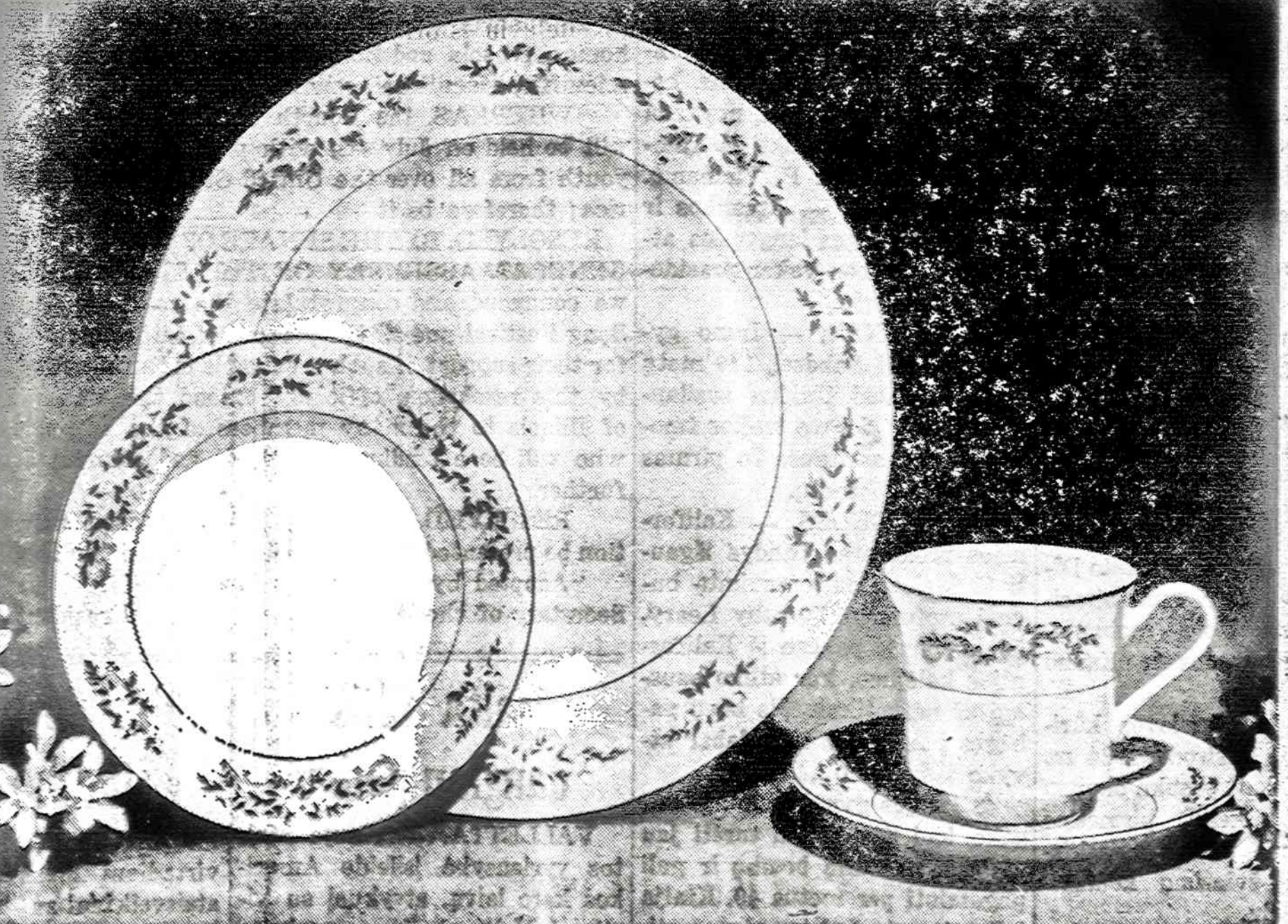
4192 Archer Avenue at Sacramento
Chicago, Ill. 60632 • 847-1140

ASSETS OVER \$155,000,000.
RESERVES OVER \$13,500,000.

OFFICE HOURS Monday, Tuesday, Thursday and Friday, 9 A.M. to 8 P.M.
Saturday 9 A.M. to Noon • Wednesday, No Business Transacted

ŽMONĖMS REIKALAUJANT, UNION FEDERAL PRATEŠĖ SAVO PORCELANO LĖKŠČIŲ PROGRAMĄ IKI RUGPIŪČIO 31 DIENOS

FREE FINE CHINA TO SAVERS

HIGHEST INTEREST PAID ON SAVINGS

5%

PER ANNUM
ON PASSBOOK SAVINGS

INTEREST PAID QUARTERLY

Duodame dovany 4 gabali stalo indų komplektą, International Silver Co. gamybos, atidariusiam naują \$100.00 taupymo sąskaitą. Po to, su kiekvienu \$25.00 ar didesniu indėliu Jūs gausite nusipirkti tokį pat 4 gabalių komplektą tik už \$2.95 — mažą krautuvių kainos dalį. Turime ir daugiau komplekto priedų už nedidelę kainą. Tie puikūs indai yra tikras bet kurio stalo papuošalas ir prideda malonumo kiekvienam valgiui. Mes kviečiame Jus pasinaudoti šiuo pasiūlymu ir dar šiandien atsiimti dovanas.

Tik vienas kompleksas veltui duodamas sąskaitai šios programos metu.

UNION FEDERAL SAVINGS

3430 S. HALSTED ST. • CHICAGO 60608 • PHONE 523-2800

ISPŪDŽIAI IŠ LITUANISTIKOS INSTITUTO SUVAŽIAVIMO

Prieš mėnesį Chicagoje įvykęs Litanistikos instituto suvažiavimas iškėlė daugiau klausimų, negu atsakė. Išeivijoje tik labai retas humanitaras dirba lituanistinėje ar jai artimoje srityje ir dar mažiau atsiranda naujų lituanistų, lituanistiką suprantant kaip mokslus liečiančius lietuviškus reikalus. O vis dėlto Litanistikos instituto naujo prezidento Vinco Maciūno tvirtinimu, šiemet institutą įsijungė 17 naujų tikrųjų narių. Dėl to narių netinkamumo pasisakė prieš tai buvęs prezidentas Jonas Balys ir iš viso pasitraukė iš instituto. Nauji nariai šiaip humanitarai, rašė ar nerašė dizertacijų, surištų su lietuviškais reikalais (jei rašė, tai tuomet beveik jų vieninteliai darbai lituanistikoje), ir žmonės besireiškiantys lietuvių išeivijos gyvenime.

Jonas Balys yra tikslus ir teisingas, nustatydamas griežtus reikalavimus lituanistikai. Tokia jau profesionalumo būtinybė. Vargu ar galima išeivijoje turėti Litanistikos institutą. Bet Vincas Maciūnas irgi kažkur turi gerus norus ir jo paskaita suvažiavimui vadinosi: "Darbo yra daug. Ir

visiems jo pakaks". Tačiau jis nenurodė, kaip nauji nariai nekvailikuoti lituanistikoje, gali ką nors reikšmingo nuveikti lituanistinėje srityje.

Išskyrus senus vilkus, kaip Juozą Jakštą, Praną Skardžį ir kitus, Chicagos programą atliko nauji humanitarai, iš kurių nei vienas, išskyrus Kostą Ostrauską (dabar dirbantį muzikos mokykloje bibliotekininku), nėra specialiai pasirengęs lituanistinėms studijoms. Jų įnašas buvo mėgėjiškas, nors pranešimai sukosi apie konkrečius įvykius, ar klausimus, kas jau gera moksline pradžia, bet, kaip ir bijotasi, neturėjo gėlmės ir aiškesnio supratimo. Susidarė išpuolis, jog kalbėtojai bandė ką nors išpausti iš savęs, bet tam neturėjo duomenų.

Didelė išimtis buvo Romo Misiūno pranešimas apie švedijos politiką Lietuvos Lenkijos padalinimų atžvilgiu. Tai dalis jo dizertacijos Yale universitete, o jo pasirinkimo motyvas — jis gimęs švedijoje iš mišrios šeimos ir pamilęs abu kraštus. Jo nupieštas laikotarpis buvo pilnakraujis ir gyvas, nelyg teatras, o jo įvada labai humanistiškai vi-

suomet ir visad esame tik žmo-

Kodėl šis Romo Misiūno pranešimas neatsikartojė kituose kalbėtojuose? Beje, bus skirtingos motyvacijos. Kiti pranešėjai ne "fiek" komplikuotos prigimties, o tėra išeivių lietuvių tėvų vaikai, kurie norėjo pasirodyti savo tėvams kaip mokslininkai humanitarai, kai ir kitus, Chicagos programą kaimynų vaikai parodė, jog jie yra gydytojai, inžinieriai, biznieriiai. Šis tvirtinimas neišlaužė iš pirmo, bet paimtas iš Rimvydo Šilbajorio uždaro-
mo žodžio, kur jis ragina visuomenę priimti ir įvertinti naujuosius humanitarus.

Sutikus, jog naujieji humanitarai gal tik dėl šalutinių ir nelabai svarbių priežasčių yra laisvalaikio lituanistai mėgėjai ir, matant jų norą prisidėti prie lietuvių visuomenės, persiūsi vyriškesnis už Rimvydo Šilbajorio pasiūlymas ir kartu atsakymas į Maciūno kvietimą į lituanistikos dirvą: naujieji humanitarai turi studijuoti savo išeivišką lietuvišką aplinką anketomis ir apklausinėjimais psichologijoje ir sociologijoje, išeiviškos veiklos dokumentų rinkimu istorijoje, kalbos barbarizmų katalogavimu, tautotyroje ir t. t. Žinoma, vietoj Litanistikos instituto pavadinimo tiktytų kuklesnis, sakykim, "Lietuvių studijų institutas". Gyvename etninio susirūpinimo metu Amerikoje ir tokioms studijoms yra pribrendęs laikas, iškelti lietuvių įnašą Amerikai. Beje, tai yra vienas iš ilgalaikių Amerikos Lietuvių Tarybos interesų.

Štai suvažiavimo metu Julius Slavenas man aiškino, kiek klaidų jis surado Anglijos International Affairs žurnalo prieš aną pasaulinį karą išleistoje knygoje apie Pabaltijį. Bet ar tai svarbus klausimas. Ar jis nėra savaime suprantamas? Ar ne svarbiau pastudijuoti Amerikos lietuvių istoriją ir surinkti šaltinius. Tai natūrali dirva Amerikos lietuvių istorikui.

Tenka daugiausia pasitikėti dėl Instituto perorganizavimo ir ateities iš naujų istorikų, kurie šiame suvažiavime buvo gausiausi ir kuriems taip pui-

Stratfordas pradėjo sezoną

Devynioliktasis vaidybos ir muzikos festivalis Stratforde, Ontario (Kanadoje), buvo pradėtas birželio 7 su Shakespeare'o komedija "Much ado about nothing". Birželio 8 sekė John Websterio drama "The Duchess of Malfi", o birželio 9 — vėl Shakespeare'o "Macbethas". Kad amerikiečiai Stratfordo festiva-

kiai atstovavo Romas Misiūnas.

Suvažiavimo darbotvarkėn centriniu įvykiu buvo įterptas JAV LB CV simpoziumas (koks kalbinis gramozdas lituanistų suvažiavime!) apie išeivijos kultūrinės politikos problemas ir kryptis. Pravedėjas Kęstutis Keblys nusipelnė premijos už mano girdėtus nuobodžiausius debatus. Iš karto jis prašė pro šalį, sakydamas, jog ši tema reikianti kaip geriau finansuoti lietuvių kultūrinį gyvenimą. Gavosi buhalterijos svarstymas, kai debatų dalyviai Kazys Ambrulaitis, Juozas Girnius, Vytautas Kavolis ir Jonas Kavaliūnas nebuvo ir nenorėjo būti buhalteriais ir vis stengėsi prašmugeliuoti platesnius klausimus. Klasikinio nesusikalbėjimo pavyzdys! Ateityje bendruomenė turėtų parinkti tokius pravedėjus, kurie bent šiek tiek apie kalbamą dalyką nusivokia. Į debatus skanaus humoro įnešė Vytautas Kavolis, pareikšdamas, jog lietuviams trūksta radikalizmo tradicijos ir tegul dabar ji būna puoselėjama. Kavolis mėgsta įvairius šūkius, bet ši kartą jam pasisekė pasiekti kraštutinį antiintelektualizmą. Pavyzdžiui, pas anglosaksus yra tradicija toleruoti kitą nuomonę, tačiau tik pas Vytautą Kavolį yra apskritas keturkampis. Bet didesnė logiška nesąmonė buvo visas simpoziumas, kuris sugaišino suvažiavimo brangų laiką.

Ne, Litanistikos institutas nėra logiška nesąmonė. Tik, jog ateityje jis persitvarkys pagal dabarties ir numatomas ateities reikalavimus. Saulius Šimoliūnas

liui skiria daug dėmesio, rodo dažnos ir išsamios jo pastatymų recenzijos Detroito dienraščiuose. Ypatingai šviesia žvaigždė šio sezono pradžioje sušvito aktorės Pat Galloway, pagrindinius vaidmenis atliekanti ir "Duchess of Malfi" dramoje ir "Macbeth'o" tragedijoje. Mes ją jau pažįstame iš svarbių rolių atlikimo 1970 metų vasarą: Shakespeare'o "Cymbeline" dramoje ji vaidino karalienę, Cymbeline'o žmoną, o Sheridan'o komedijoje "The School for Scandal" — ponią Sneerwell.

Kas, kada ir kaip bus atliekama Festivalio teatre, Avon teatre ir Trečiosios scenos (Third stage) teatre, jau esu išsamiai aprašęs šio dienraščio kovo 9 laidoje. Tuomet dar nežinojau, kas bus rodoma Avon teatre vadinamo Tarptautinio Filmų Festivalio metu rugsėjo mėnesį. Dabar jau ir apie tai patyriau.

Jeigu kas tikisi tame Filmų Festivalyje nuogybių su dabar labai madingomis "meilės" se-

nomis, tai labai nusivils. Visas Filmų Festivalis bus skirtas jau mirusios negarsinių ir klasikinių filmų aktorės Mary Pickford garbei. Filmų rodymas Avon teatre prasidės rugsėjo 11 ir tęsis iki rugsėjo 19, kiekvieną vakarą po vieną filmą, vis su Mary Pickford pagrindiniuose vaidmenyse. Pirmuoju bus parodyta 1927 m. komedija "My Best Girl", kurioje su Mary Pickford kartu vaidina ir jos vyriausiasis brolis, aktorius Buddy Rogers. Jei aplinkybės leis, ponas Rogers žada į Festivalio atidarymą atvažiuoti ir publikai gyvas pasirodyti. Kitais vakarais bus rodoma: "Rebecca of Sunnybrook Farm", "Pollyanna", "Sparrows", "Little Lord Fauntleroy", "The Taming of the Shrew".

Nežinau, ar daugeliui mūsų kurį iš tų klasikinių amerikiečių filmų kada teko matyti? Greičiausiai, tik retam ir tik viena kita. Tai dabar bus proga juos pamatyti Stratforde.

Alfonas Nakas

Tautinių šokių kursai V. Jonyno vasarvietėje

Lietuvių tautinių šokių institutas, kuriam vadovauja Bruno Sotas, liepos 5-17 dienomis rengia kursų šokių mokytojams paruošti. Jie įvyks V. Jonyno vasarvietėje Chestertone, Ind.

Mokytojais pakviesti geriausi lietuvių tautinių šokių mokytojai. Jų tarpe yra ir Ona Ivašienė, daugiau nei 30 metų vadovaujanti Bostono lietuvių tautinių šokių sambūriui.

Kur auga aukščiausios pušys? — Pamaryje, nes kai ten pakyla vėjas, tai Varšuvoje kun-korėžiai krinta!

— Ar komunizmo santvarkoje irgi bus visuomenės turto valdysčių?

— Ne, nes dar pakeliui į komunizmą viskas bus išvogta.

— Na, tai ką? Užrūksim ar ką?

— Bet kaip? Arti nesimato nė vieno partijos pastato!

Nuo
1914 metų

Midland Savings aptar naują taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.

Frank Zogas, President

MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4470

5%

Passbook Savings
All accounts compounded daily — paid quarterly

6%

2 Years Savings Certificate
(Minimum \$5,000)

Raginkite savo apylinkę
augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmas, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antras, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesių dieną, neša nušimčius nuo mėnesio pirmos.

6%

PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000 OR MORE, 2 YEAR MATURITY

5%

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL
SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608
VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS
Įsteigta 1923 metais Tel. 421-3070

Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

Stasys Slyžys

PROGRAMOJE

Jungtinis suaugusių choras

— ★ —

Jungtinis Lituanistinių Mokyklų choras

— ★ —

Palydi akordeonų orkestras

Faustas Strolia

BILJETŲ KAINOS: \$3.00, \$4.00, \$5.00, \$6.00, \$7.00.

Bilietai gaunami "MARGINIUOSE" ir šventės dieną prie įėjimo nuo 1 val. popiet. Užsakydami bilietus paštu prašome siųsti čekį LITHUANIAN SONG FESTIVAL pavadinimu, kartu su sau pačiam adresuotu voku ir pašto ženklų šiuo adresu: "MARGINIAI", 2511 West 69th Street, Chicago, Illinois 60629.

Bilietus į banketą, kuris įvyks liepos 4 d., 7 val. vakaro Conrad Hilton viešbutyje, galima įsigyti pas O. Gradinskienę, 2512 W. 47th Street, Chicago, Ill. 60632 arba Marginiuose. Kaina 12.50 dol. asmeniui.

DAINŲ ŠVENTĖ YRA MŪSŲ TAUTINĖ IR KULTŪRINĖ MANIFESTACIJA. VISI LIETUVIAI MALONIAI KVICEAMI DALYVAUTI.

JAV IR KANADOS LIETUVIŲ
BENDRUOMENIŲ

IV DAINŲ ŠVENTĖ

įvyksta 1971 m. liepos 4 d., 3 val. popiet
INTERNATIONAL AMPHITHEATRE
4330 So. Halsted Street, Chicago, Illinois

Vaclovas Verikaitis

DIRIGUOJA

Petras Armonas, Bronius Budriūnas
Bronius Jonušas, Algirdas Kačanauskas
Vincas Mamaitis, Vaclovas Verikaitis

Stasys Slyžys, Faustas Strolia

SOLO

Prudencija Bičkienė, sopranas
Jonas Vaznelis, bosas

AKOMPANUOJA

Raimonda Apeikytė
Manigirdas Motekaitis

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy. 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose	
metams \$22.00	
pusei metų \$12.00	
trims mėnesiams \$7.00	
vienam mėnesiui \$3.00	
Kitose JAV vietose:	
metams \$20.00	
pusei metų \$11.00	
trims mėnesiams \$6.00	
vienam mėnesiui \$3.00	
Užsienio:	
metams \$23.00	
pusei metų \$13.00	
vienam mėnesiui \$3.50	
Kitose JAV vietose:	
metams \$20.00	
pusei metų \$11.00	
trims mėnesiams \$6.00	
vienam mėnesiui \$3.00	

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.

Kas kam padeda?

S. J. Jokubka, maskvinių leidžiamos Vilnės redaktorius, ištraukęs iš Amerikos lietuvių veiklą liečiančio ir Naujienose ėjusio Jurgio Jašinsko straipsnio vieną mintį, daro išvadą, kad „jeigu ne dipukai, tai tokios Naujienos ir kiti atžagareiviški laikraščiai seniai būtų nukratę kojas“. Bet komunistinio judėjimo lietuviams „fašistiniu raugalu prarūgęs dipukiškas kraujas“ esąs nei šilta, nei šalta. Komunistai, tvirtina Jokubka, to „raugalo prarūgusio kraujo“ negavę nė lašo, o jie vis dėlto gyvuoja, kaip gyvavę.

Prieš keturis metus, kai keliems lietuviškiems mokslinčiams buvo pakišta mintis leisti „atviro žodžio mėnraštį“, tai vienas profesorius liberalas išmetinėjo Naujienoms už padarytą klaidą. Jos turėjusios leisti tiems mokslinčiams pasisakyti savo skiltyse, tai nebūtų buvę jokio reikalo „atviro žodžio mėnraščio“ leisti. Specialiai Amerikon atsiųstas Girnakalis ilgus metus dirbo, kad sudarytų panašios krypties „mėnraštį“, bet kai pasirodė pirmas jo numeris, tai ir jam atrodė, kad ten pareikštos „atviros mintys“ labai laisvai būtų galėjusios tilpti Vienybėje arba bet kuriame kitame lietuviškame laikraštyje.

Jokubka rašo vienaip, o elgiasi visai kitaip. Jis šių metų liepos 2 dienos Vilnyje tvirtina, kad „pažangiečiai“ negavę nė vieno „fašistiniu raugalu prarūgusio dipukiško kraujo“ lašo, antrame puslapyje atsispausdino visą paskutinį „Akiračių“ numerio įžanginį straipsnį, pavadintą „Veiksmų kadrilis — Visuomenei žinoti nereikia“. Iki šio meto ne vienas Amerikos lietuvių laikraštis neperspausdino „atviro žodžio mėnraščio“ įžanginio, o Jokubka, pasigyręs, kad „fašistiniu raugalo kraujas“ jam nereikalingas, vis dėlto tą straipsnį atmušė tame pačiame numeryje, kuriame nuo jo užsigynė.

Mes žinome, kad keliems „akiratininkams“ labai nemalonu, kai Vilnės redaktorius šitaip naudoja jų „kūrybą“. Jiems būtų daug geriau, jeigu Vilnis apie „akiratininkus“ visai nekalbėtų ir jų straipsnių neperspausdintų. „Atviro žodžio“ redaktoriai tada galėtų ir toliau pasakoti, kad jie nepritaria Maskvos politikai, kurią kartais net ir pakritikuoja. Jokubka šiuo atveju akiratininkams padarė meškos, rusiškos meškos patarimą.

O vis dėlto, kodėl gi „akiratininkai“ nebetilpo laisvoje Amerikos lietuvių spaudoje ir rado reikalo suorga-

SOVIETŲ RUSIJOS SLAPTOJI POLICIJA

Črezvičai už ochranką ir gestapo išradingesnė

Joks žvėris visame pasaulyje negali lygintis su valia ir galia įsigijusioms sadistais žmonėms, besistengiančiais tą galią išlaikyti savo rankose.

Atrodo, kad nei Ivanas Baisusis, nei Stalinas vaikų kramatoriumuose nekepė ir iš žmonių odų lempoms abazūrų negaminė, kaip Hitlerio-Himmlerio mėsininkai, tačiau rusų komunistų monėms kankinti ir likviduoti išradimai savo bestiališku daugeliu atvejų pralenkia vokiečių nacių.

Ronald Hingley savo naujoje knygoje „The Russian Secret Police. Muscovite, Imperial Russian and Soviet Political Police Operations“ pateikia daugybę pavyzdžių, kaip išradingi buvo carų ochrankos ir Hitlerio gestapo sadistai ir palygina, kiek

nizuoti savą „atviro žodžio mėnraštį“? Šis klausimas bus aiškesnis, jeigu pažiūrėsime, kodėl Jokubka, atsirubėjuodamas nuo „fašistinio raugalo kraujo“, vis dėlto rado reikalo „pats pasidžiaugti ir savo skaitytojams pasiūlyti to „raugalo“ kvapo. Akiračiai aprašinėja New Yorke vykusį veiksmų pasitarimą ir šitaip cituoja V. Vaitiekūno ten pasakytą kalbą:

„Niekas nenori kalbėti. Žodis įsiūlomas Vaitiekūnui. Ar taip buvo iš anksto sutarta, ar taip jau išėjo, bet pirmą kartą tokiam pasitarime buvęs Vlko narys ėmė ir pasakė teisybę. Tikrą ir nuogą. Vlikas, kalbėjo jis, yra jau pasenęs. Jo organizacinė sąranga yra atgyventa, nebeteis visuomenės pasitikėjimo ir nebėra pajėgus atlikti savo uždavinių. Daugumos jį sudarančių partijų jau seniai nebėra ir tų partijų atstovai niekam nebeatstovauja, gal tik save asmeniškai. Naujų jėgų įvedimas Vlikan yra problematiškas. Reikia reformų. Apie Altą kalbėtojas buvo dar blogesnės nuomonės. Ten nei reformos nebeįmanomos. Altoje, iš viso, niekas nebeįmano kaip dirbti laisvinimo darbą, nieko ten nebėra ir niekas nieko nedirba“. (Akiračiai, 1971 m. balandis, 1 psl.)

Nežinome, ar p. Vaitiekūnas yra Vlko narys ir ką jis ten atstovauja. Žinome, kad jis yra dažnas įvairių konferencijų dalyvis, bet nežinome, ar Akiračių redaktorių tiksliai atpasakojo jo mintis. Jeigu jos būtų tokios, kokios Akiračiuose atpasakotos, tai galime pasakyti, kad jos nieku nesiskiria nuo okupanto minčių, pradėtų skelbti prieš 30 metų. Okupanto propagandos agentūros tais laikais šmeižė ir niekino Vliką, o Amerikos komunistai, pradedant Bimba, Pruseika, Abeku ir Andriuliu, jau tais laikais buvo tokios pačios nuomonės apie Altą ir Amerikos bendrą darbą rusų pavergtai lietuvių tautai išlaisvinti. Jokubkos tuo metu Amerikoje dar nebuvo, jis gyveno Brazilijoje. Bet jis tęsia anų pradininkų darbą, todėl jis ir pakartojo jam prie širdies esančias mintis.

Naujienos tokiom mintim nepritarė ir nepritaria, nes jos yra kenksmingos lietuvių tautos kovai už savo laisvę.

Brežnevo ekspertais pavieno ir masinio žudymo mene.

Naujausią sovietų „jurisprudenciją“ — uždaryti sau nepalankius intelektualus į beprot-namius, pasirodo, išrado caras Nikalojus I, kurs buvo liepęs rašytoją filosofą Petrą Čadajevą paskelbti bepročių ir išstus meškas laikyti namų arešte, leisdamas tik dviem asmenims į lankytis sykį per dieną — daktarui ir policininkui. Sovietai šiandien kems į specialius beprot-namius šimtus oponentų ilgiems terminams su specifiniais „gydymo metodais...“ Kas mūsų nemėgst, turi būti beprotis, yra komunistų šūkis.

Žymi knygos dalis yra skirta sovietinio teroro išradingumui, pradedant 1918 metais iki šių dienų. Aprašomi persekiojami, kankinami ir sparciai ar lėtai mirčiai paruošiami milijonai žmonių.

Keli komunistinio išradingumo pavyzdžiai: „Priversti dienų dienomis stovėti, utelių apsesti, sutinusiomis kojomis, pavojuje nutrokti, kankiniai karts nuo karto iš vadinamųjų „utelinčių“ arba „garo pirčių“ išvedami brutaliam tardymui, kur prie ilgų stalų susėdę žiaurūs tardytojai nelaiminguosius koliodami ir kumščiuodami šerenga gailioja nuo vieno prie kito.

Pateikti pavyzdžiai, kaip tardomiesiems po nagų smeigiamos vynos, moterys ir mergaitės prievartaujamos savo šeimos akivaizdoje, smūgiu į galvą žmonės permušami ant žemės, kad tardytojai galėtų ant jų galvų šlapintis... Knygoje papasakota, kaip 1930—1950 metų laikotarpyje Stalino ir Berijos policininkai net vieni kitus kankino ir tūkstančiais žudė, ir tos varžybos tęsėsi iki Stalinas galą gavo ir Chruščiovas patį Beriją sulikvidavo.

Visa ta kruviniausioji komunistinė inkvizicija prasidėjo su Leninu, kurį neseniai Brežnevo delegatai Ženevoje, Jungtinių Tautų žmogaus teisių komisijos konferencijoje išgarbino kaip žymiausią humanistinių idėjų skleidėją.

Knygos autorius, Ronald Hingley, vienas žymiausių britų tyrinėtojų ir padėties Sovietų Sąjungoje žinovų, įrodė, kad baisiąją bolševikų črezvičai (slaptąją policiją) įvedė pats Leninas. Jis pradėjo ir vergų kacetų, kurie šiandien, Brežnevo-Kosyginio dienomis, tebeklesti ir ne tik nemąžėja, o pasibaisėtinai daugėja.

Autorius klausia, dėlko būtent Rusija, o ne kuri kita tauta, per tiek šimtų metų tebeprasilekia tokia brutali ir kalėjimų, kacetų, kankinimų bei žudymų praktikoja kaip savo

valdymo metodą. Jis pats į tą klausimą atsako, aiškindamas, kad tokia imperija smurtu, ginklu, apgaulėmis ir plėšikavimais pavergusi už save didesnę kitų tautų dalį negalėtų egzistuoti kitokius metodus vartodama...

Hingley dar priduria, kad masinio teroro išradingumu kairės „talentingesnė“ už dešinę.

Sovietų traukinyje

Skersai Sibiro per 7 alkanas nešvarias dienas

Juožas Lubickas iš Baltimorės rašo Keliuiui:

Skersai Sibiro per 7 alkanas nešvarias dienas.

Taip vietos dantų gydytojas Sylvan M. Shane pavadino savo straipsnį vietos laikraštyje, kuriame jis pasakoja savo patyrimus, važiuojant traukiniu per Sibirą į Maskvą.

Daktaras galėjęs iš Japonijos sostinės skristi lėktuvu, bet jis pasirinkęs traukinį, nes norėjęs daugiau ką pamatyti. Į traukinį įsėdęs Chabarovske. Bloko ilgio traukinys turėjo trijų klasių vagonus. Pirmoji klasė suolai buvo minkšti, o kitur kietai. Aišku, pirmoji klasė brangiausia ir ja važiuoja tik tie, kurie daugiausia turi pinigų. Garvežys kuriamas anglimis. Kiekviename vagono buvo po du konduktorius, dauguma jų — moterys.

Traukiny buvo valgomasias vagonas, bet valgių jame greitai pritrūkę. Trečios dienos rytą išvietė nebuvę nei šilto vandens, nei mūlo, nei popieriaus, todėl

daktaras nesiprausęs ir nesiskutęs nuėjęs į valgomąjį. Čia paprastai reikėdavo stoti ir eiti, o tą rytą buvę tuščia. Padavė prancūzų kalba paaiškinusi, kad maisto tėra tik tai duonos, arbatos, alaus ir degtinės. Ir jo nebūsią iki Maskvos. Jo būsią galima nusipirkti, kai traukinys sustos kurioj nors stoty. Teisybė, sustojus traukiniui, jam pavykė gauti virtų bulvių, kitam silks, trečiam grietinės. Kai pagaliau septyntą dieną traukinys pasiekė Maskvą, daktaras rašo, kad jis dar nebuvo matęs taip dvokiančių nešvarių žmonių masės, kaip tą traukinį aplėdę keliaivai.

Kur Simas Kudirka?

National Record žurnalas rašo, kad Gallup visuomenės nuomonės tyrinėjimo įstaigos duomenimis į klausimą, „Kas yra labiausiai gerbtas ar garbinamiausias asmuo pasaulyje“, atsakymai rikiavosi šia tvarka: Indira Grandi, Willy Brandt, Golda Meir, Paulius VI, U Thant ir Simas Kudirka.

1970 m. lapkričio 23 d. okupuotos Lietuvos lietuvių jūrininkas Simas Kudirka, ištrūkęs iš okupantų vergijos, JAV pakrantių sargybos laive „Vigilant“ maldavo laisvės, bet jos negavo, kad nepakenktų plešnių bizonijai: jam atsisakyta grįžti į sovietų laivą, iš sovietų laivo atvykę budeliai jį be sąmonės nusinešė ir po ilgų kankinimų nutiesė 10 metų katgoros kažkur išsigabeno.

REMKTĖ TUOS BIZNIERIUS
KURIE GARSINASI
„NAUJIENOSE“

1971 CHRYSLER

\$3,760 factory equipped

Chrysler Royal 4-Door Hardtop

PLYMOUTH — STARTING AT \$1,915

Service Dept. open Sat. A. M.

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.

4030 Archer Avenue — Phone VI 7-1515

M. GELŽINIS

Ar gali prof. Dr. Ivinskis parašyti bešališką Mažosios Lietuvos istoriją?

9

„Der Hochmeister bestreitet dem Grossfürsten das Recht die Geflohenen zurückzuverlangen und führt dazu vier Gründe an... Die Bauern hätten in Preussen geheiratet, Familie und Besitztum erworben; ihre Kinder die unter besseren Rechtsverhältnissen geboren seien, könnte man auf keinen fall nach Litauen ausliefern; würde man die Männer allein zurückgeben, so würde man das „zu zulen verdampnis“ tun, denn sie seien in Preussen besser Christen. Der Orden behauptete, dass die aus Litauen nach Preussen geflüchteten (unfreien) Bauern dort die Freiheit erlangt hätten, und daher könne man nicht gut verlangen, dass sie wieder in die Unfreiheit zurückgeführt würden.“

(Didysis magistras teigia, kad Did. kunigaikštis neturi teisės pabėgėlių atgal reikalauti ir tam tikslui iškelia tris priežastis... Baudžiauninkai esą Prūsiose vedę, šeimas sudarę ir turtu įsigiję. Jų vaikai, kurie esą gimę geresnėse, teisingesnė sąlygose, negalima jokiū būdu Lietuvai išduoti. Jei grąžintumėm vienus vyrus, tuo met nukentėtų jų sielos, nes Prūsiose jie esą geresni krikščionys. Ordinas teigia, kad iš Lietuvos į Prūsus pabėgę baudžiauninkai esą Prūsiose laisvesni ir todėl negalima jų į nelaisvę grąžinti).

Čia gauname patirtį, kaip Ordinas suprato „laisvę“. Tik jo krašto gyventojai tebuvo „laisvi“, o lietuvių grąžinimas į jų tėvynę Lietuvą būtų buvęs grąžinimas į nelaisvę. Ordinas tekalbėjo apie „sielos laisvę“, apie žmogaus fizinę laisvę jis neužsiminė nei vienu žodžiu. Be to, šis raštas yra Lietuvos įžaidimas. Lietuva, nors jau arti 100 metų krikščioniška, skaitoma menkesniu krikščionišku kraštu, negu kruvini Prūsai.

Kodėl daktarantas paskelbė šį Did. magistro įtaigojimą, kodėl jis jį priėmė be jokio kritiško vertinimo, kodėl jis šiame reikale atsistojo Ordino pusėje — tik jis vienas tegali pasakyti.

151-me puslapyje daktarantas Ivinskis tęsia:

„Es kam oft vor, dass die Einwanderer noch einmal in ihre Heimat zurückkehren um ihre Angehörigen zu holen“.

(Dažnai atsitiko, kad emigrantai dar kartą grįžo į tėvynę, kad atsigabenus šeimą.)

Ir toliau tęsiasi:

„Alle diese Tatsachen genügen zum Beweise, dass es den Bauern in Preussen besser als in ihrer Heimat gefiel“.

(Visi šitie faktai pakankamai įrodo, kad baudžiauninkams Prūsiose geriau patiko, negu jų tėvynėje.)

152-me puslapyje rašoma:

„Es besteht keine Möglichkeit ein vollkommen klares Bild der bauerlichen Ver-

hältnisse im Wildnisgebiet zu zeichnen, aber so viel ergibt sich doch, dass die Siedler dort besser gestellt waren als in der Heimat“.

(Nėra galimybės nupiešti aiškų baudžiauninkų padėties vaizdą Dykroje, bet tiek yra aišku, kad jie ten geriau gyveno negu savo gimtinėje.)

13. SEMBRITZKIS PONO IVINSKIO DISERTACIJOJE

Mozūriškos kilmės aptiekininkas Jan Sembrzycki (vėliau Johannes Sembritzki) parašė tris veikalus apie Klaipėdos sritį:

- 1) Geschichte der Stadt Memel (Klaipėdos miesto istorija),
- 2) Geschichte des Kreises Memel (Klaipėdos apskrities istorija) ir
- 3) Geschichte des Kreises Heydekrug (Šilutės apskrities istorija).

Visuose veikuose Sembritzkis tevaizdavo vokiečių riterių, dvarininkų, karčiaminkų, amtmonų, amatininkų, valdininkų, pirklių ir kitų atėjūnų įsibrovėlių ir siurbėlių istoriją. Vietinius gyventojus jis teminėjo prabėgom, keliais žodžiais, jei tai padėjo vokiečių „garbę“ paryškinti.

Jis parašė ir apie baudžiavą. Klaipėdos apskrities istorijos knygoje, pradėdamas dėstą apie baudžiavą Klaipėdos apskrityje. Iš eilės rūpestingai atrinktų pavyzdžių jis stengiasi išvesti, kad baudžiava nebuvo tokia sunki, o iš fakto, kad 1638 m. lapkričio 10 d. Martynas Gwilda už 200 markių pirkė 3 ūbus žemės (mūsų

laikų Gvildžius) ir 1744 m. Labrencas už 100 dolerių pirkė 10 ūbų Labrenciškius, jis įtaigoja, kad baudžiauninkai gyvenę pasiturintai.

Iš Sembritzkio patiektų pavyzdžių daktarantas Ivinskis atrinko kelis būdingesnius ir juos tuojau ima lyginti su padėtimi Lietuvoje. Jis rašo disertacijos 152 psl.:

„Aus den Angaben Sembritzki's über die Geschichte des Kreises Memel ist zu ersehen, dass z. B. die Abgaben dort genau festgesetzt waren. Jeder Bauer besass ein bis zwei kulmische Hufen. Noch im 18. Jahrhundert (1736), als in Litauen die Schollen der Bauern sich immer mehr verkleinerten, sassen auf 512 Hufen 629 Bauern. Auch gab es kein unbestimmtes Scharwerk. Letzteres wurde nur am zwei Tagen in jeder Woche geleistet. Auch im Kreise Heydekrug war die Lage der Bauern besser als in Litauen“.

(Iš Sembritzkio Klaipėdos apskrities istorijos galima matyti, kad ten (baudžiauninkų) mokesčiai buvo tiksliai nustatyti. Kiekvienas baudžiauninkas dirbo (sau) vieną ar du ūbus. Net 18-me amžiuje (1736), kuomet Lietuvoje baudžiauninkų dirbami plotai mažėjo, 629 baudžiauninkai tebedirbo 512 ūbus. Visi baudžiaivos darbai buvo tiksliai nustatyti. Dvare jie tedirbo dvi dienas savaitėje. Ir šilutės apskrities baudžiauninkų padėtis buvo geresnė negu Lietuvoje).

Visai kitokios nuomonės už Sembritzkį ir Ivinskį yra Max Beheim — Schwarz-

bach, kitas Mažosios Lietuvos istorikas, kuris savo veikale „Friedrich Wilhelm I. Colonisationswerk in Litauen...“, išleistame Karaliaučiuje, 1879 m., pusl. 6, apie baudžiavą taip liudija:

„Jau kitoje vietoje yra nurodyta, kad ne vien maras (1708 — 1710) buvo Prūsijos, ypatingai Lietuvos, nelaimė. Viena šio krašto nelaimių ir minėtos epidemijos svarbi priežastis buvo išmintingųjų vyrų jau prieš marą diskutojama. Tai buvo anų laikų išgastingas mokesčių spaudimas, kurį sekė žemininkų ir žemesniųjų visuomenės klasių nuolat didėjančios neturtingumas... Masės buvo nusilpusios ir dėl maisto stokos sveikata susigadinusios, kurioms, pagal medikų liudijimus, nepadėda jokie vaistai. Nelaimės priežastimi... buvo padidinti mokesčiai; kolmiški ūkininkai ir baudžiauninkai mokėjo per metus 28 rūšis paprastų ir nepaprastų mokesčių“.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį
„NAUJIENAS“
Jos visad rašo
TEISYBĘ

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLIO LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2558 W. 63rd STREET
Ofiso telefonas: PROspect 8-3229
Rezid. telefonas: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6446
Pirma ligoninė pagal susitarimą.
Jei neatšiliepa, skambinti 374-8012
Telefonas: PROspect 8-1717

DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val. kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
užtik. antradienį ir penktadienį.
Trečią, ir sekmadienį, ofisas uždarytas.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REPUBLIC 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadienį ir ketvirtadienį 1-7 val.
antradienį nuo 1-5, treč.
ir šeštadienį susitarimu.

DR. W. M. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatšiliepa, skambinti MI 3-0001.

Dr. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popietį ir 6-8 val.
Treč. ir šeštadienį uždaryta.
Ofiso telefonas: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonas: GARDen 3-7278

Ofiso telefonas: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį ir penktadienį nuo 1-4 val. p. p. antradienį ir ketvirtadienį nuo 9 iki 11 val. o šeštadienį nuo 9 iki 12 val. Trečiądienį uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis, pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val. antradienį, nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksmdieniais ir trečiądieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiądienį
ir penktadienį 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadienį
2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonas: GIBson 8-6195
Pirma ligoninė pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefoną HE 4-2123.
Jei neatšiliepa, tai telefoną GI 8-6195

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bap-
dazai. Speciali pagalba kitiems
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonas: PROspect 6-5084

NAUJIENAS
OR TERYŲ KULTŲ
Lietuviai taip pat perka ir pardavė
ir prekes, žinoma tikrai per
NAUJIENAS

ROCKFORD, ILL.
Palaidojimo brangia viešnia

Po trumpos ligos mirė Emili-
ja Ankudavičienė, sulaukusi 88
metų amžiaus. Brangi viešnia
rockfordiečiams ji buvo dėl to,
kad tik prieš pusketvirtą metų
buvo atvykusi iš Lietuvos. At-
vyko ji pas savo dukrą Aldoną
ir jos vyrą dr. V. Pliopli, kurie
dėjo daug pastangų, kol išrūpi-
no leidimą jai iš Lietuvos išva-
žuoti.

Po daugelio metų atsiskyrimo
Emilija Ankudavičienė jautėsi
laiminga vėl sutikusi savo dukrą
Aldoną, jos vyrą ir tris sūnai-
čius.

Velonė Lietuvoje paliko tris
dukras, sūnų Česlovą, seserį Kas-
tę ir daug anūkų.

Atsisveikinti su veline su-
sitrinko į koplyčią daug žmonių,
— daugiausia naujai atvykusių
lietuvių. Atvyko ir laidotuves ir
dr. Pliopli du sūnūs (vienas

GRADINSKAS
VĖSINTUVAI
KIEKVIENTAM
NAMUI, NORS IR SENAM
2512 W. 47 St. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

MOVING
Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmo
dienio iki penktadienio 11-12
val. ryto. — Šeštadienį ir sek-
mdienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.

Tel.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

**KELIONĖS Į LIETUVĄ
IR IŠ LIETUVOS**

Jeigu šiais 1971 metais rengiatės
važiuoti į Lietuvą arba iškviesti iš
Lietuvos savo gimines, tai jau metas
iš anksto užsisakyti vietas, nes vėliau
jų tikrai pritrūks.
Vladas Rasciauskas pirmas pradėjo
organizuoti keliones į Lietuvą ir jau
nuvežė virš 20 grupių. Ateinančia va-
sarą jis organizuoja net 8 ekskursijas.
Pirmosios dvi jau pilnos, bet liepos 6,
19, 26 ir rugpjūčio 9 d. ekskursijose
dar yra kelios laisvos vietos, bet joms
reikia skubiai registruotis. Visais ke-
lionės reikalais kreipkitės į

WALTER RASK - RASČIAUSKA
AMERICAN
TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Ave.
Chicago, Illinois 60643
Tel. 238-9787-8

**FOREST FIRES HURT
OUR FOREST FRIENDS**
Our wildlife has no defense
against the careless use of fire.
So please follow Smokey's ABC's:
Always hold matches till cold.
Be sure to drown all campfires,
scat the ashes, and drown
them again. Crush all
smokes dead out.
Please! Only you can
prevent forest fires

mokytosia Chicagoje, o kitas
studijuoja universitete; jaunia-
sias Linas gyvena su tėvais).

Iš koplyčios velonė buvo nuly-
dėta į lietuvių bažnyčią, o iš
ten į Kalvarijos kapines. Palydo-
vų buvo daug ir po laidotuvių
visi buvo pakviesti į Lietuvių
klubą užkandžių, kuriuos pa-
ruošė P. Savickienė ir Stružienė.
Dr. Plioplys ir jo žmona Aldo-
nė išreiškė širdingą padėką šei-
mininkėms už jų patarnavimą.

Reiškiu giliausią užuojautą
velonės dukteriai Aldonai ir jos
vyrui, dr. V. Pliopliui. O mielai
Emilijai lai būna lengva Ameri-
kos žemėlė. Žvalgas

PADEKA
Nepajėgdamas atskirai padė-
koti visiems geriems žmonėms,
kurie pareiškė tiek daug susirū-
pinimo mano sunkios ligos at-
veju, naudojuosi šia Naujienų
paslauga. Toji visų simpatija
palengvino man šią ligą pakel-
ti. Ypač negaliu pamiršti Maros
ir Kazio Almenų, Natalijos ir
Balio Paramskų, Genės ir Ka-
zio Vasaikių, Birutės ir Igno
Saldukių ir daugelio daugelio ki-
tų parodytos tokios geros šir-
dies. Be mano mylimos sesers
Alytės Kojelienės nuolatinių
globos mano liga dar sunkiau
būtų pakeliama. Jai ir jos šei-
mai priklauso didžiausia mano
padėka. Dėkoju taip pat visam
Georgetown Universiteto ligo-
nės personalui.

Vincas Trumpa

**JAUNIMO KELIONĖ
PO AMERIKĄ**

Bostonietis Gintaras Karosas
ir hamiltonietė Darija Dek-
sny, vadovaujantieji Amerikos
lietuvių jaunimo kelionei po
Ameriką, praeitą ketvirtadi-
enį buvo užsukę į Naujienas,
apžiūrėjo redakciją ir pačią
spaustuvę.

Abu buvo girdėję apie Nau-
jienas, bet nei vienas nuolat
jų neskaity. Neturi laiko. Jie
turi mokytis ir yra užimti įvai-
riais visuomeniniais darbais.

— Kada jūs laikraštis pradė-
jote eiti? — paklausė Deksnė,
pasijūrusi į senus dien-
raščio kompleksus.

— Prieš 57 metus, — jai bu-
vo atsakyta.

— Tai pradėjo eiti dar Lie-
tuvoje, o vėliau persikėlė čia?
— ji klausia.

— Ne, pradėjo eiti čia, Ame-
rikoje, ir tebeina čia.

— Tai kaip jis galėjo čia ei-
ti, jei tada čia nebuvo lietu-
vių? — nustebusi klausia vieš-
nia.

— Tada čia buvo lietuvių.
Nei kiek nemažiau, negu jų
yra dabar. Ir gal tie lietuviai
buvo lietuviškesni... Dabarti-
niai lietuviai labai dažnai an-
gliškai kalba, o to meto lietu-
viai angliskai labai sunkiai
kalbėjo. Lietuviški laikraščiai
jiems buvo vienintelis infor-
macijos šaltinis... Jie skaitė
Naujienas.

Gintaras Karosas apie Nau-
jienas buvo tiksliau informuo-
tas. Dabar jis pats leidžia Jau

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigoj)
Pigūs automobilų draudimai.

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Laidimai — Pilna apraudo
ZEMA KAINA
R. KERENAS
2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-8063

BUD'S REAL ESTATE
BALYS BUDRAITIS
4307 So. Kedzie, Chicago
TEL. — 254-5551
1339 State St., Lemont, Ill.
TEL. — 257-5542

himo laikraštį, kuriame yra
straipsnių įvairiais jaunimo
reikalais. Chicagoje jis turi la-
bai daug rūpestių, nes prie jo
vadovaujamos ekskursijos pri-
sidės geras būrys jaunuolių.
Su atvykusiais ekskursantais
susisiekti geriausia per Mar-
gutį. Ten galima gauti tiks-
liausių informacijų apie toli-
mesnę lietuvių jaunimo kelio-
nį ir vakarus ir pietus. 65 die-
nų ekskursija tekauoja tik-
tai \$175.00. Jaunimas kraštą
pamatys, pašoks ir arčiau su-
sipažins. Geriau pažins ir
Amerikos lietuvių kolonijas.

**Piktas laiškas
"Chicago Tribune"**

Ketvirtadienio "Chicago Tri-
bune" išidėjo Joseph Lapidus
laišką, kuris sukėlė lietuvių
tarpe nemažą pasipiktinimą.
Laišką pavadinimas: "Nacių
kolaborantai".

Lapidus rašo: "Jau 30 metų
nuo to laiko, kai vokiečiai
okupavo Lietuvą. Pačią pirmą
dieną (birželio 29) jų lietuviai
kolaborantai pradėjo žudyti
žydų žmones. Jauni, sveiki
žydai buvo atskiriami ir siun-
čiami į koncentracijos stovyk-
las. Serga jauni vyrai, seniai,
moterys ir vaikai buvo vežami
į mišką, kur jie buvo verčiami
kasti savo pačių kapus,
prieš juos sušaudant automa-
tiškais šautuvais".

"Iš 6,000 mūsų Lietuvos žy-
dų, tik 28 liko gyvi ir buvo iš-
laisvinti 1945 metais".

"Šiandien kai kurie tų pačių
lietuvių nacių kolaborantų
gyvena Amerikoje ir stebinan-
tiškai skaitūs — čia pat Čikago-
je. Jie pasitraukė atgal į Vo-
kietiją kartu su nugalėta vo-
kiečių armija, gyveno kaip iš-
vietinti žmonės Noros išlaiko-
mi, o vėliau emigravo į JAV".

"Aš niekad negalėsiu dova-
noti ir niekad nepamiršiu
Joseph Lapidus".

Dėl šio laiško į redakciją
skambino nemažai žmonių,
protestuodami dėl tokio lietu-

**A. A.
MARIJAI GUDELIENEI**

mirus, josios vyrui ir mano draugui Marty-
nui Gudeliui ir jo sūnui Ričardui skausmo
valandoje reiškiau gilią užuojautą.

Frank Stanionis

Mylimai mamytei

**A. A.
VALENTINAI VILEISIENEI -
DOBROVOLSKIENEI**
mirus,

Jos dukrai Olivijai Merkienei reiškiamė gi-
liausią užuojautą ir kartu liūdime.

Dalia ir Kazys Bobeliai su šeima

**A. + A.
WALTER - VACLOVAS JAGELLA**
Buves Crane Savings & Loan Ass'n Direktorius
Gyv. 3052 W. 63rd Street

Mirė 1971 m. liepos 1 diena, 11:45 val. ryto, sulaukęs pusės am-
žiaus. Gimęs Lietuvoje, Panevėžio apskr.

Amerikoje išgyveno 57 metus.
Paliko nuliūdę: žmona Anna (Noviškė), 3 sūnūs — John -
James, marti Mildred, Frank, marti Marie, dr. Vaclovas, marti Ja-
queline, švogeris Edward Noviski, o žmona Sally ir jų šeima, uoš-
vienė Antosė Noviski, gyv. Marian, Ind., ir kiti gimines, draugai bei
pajistami.

Lietuvoje ir Lenkijoje liko broliai ir seserys su šeimomis.
Priklausė Lietuvių Prekybos Rūmų organizacijai.
Kūnas pašarvotas Mažeika - Evans koplyčioje, 6845 So. Western
Avenue.
Antradienį, liepos 6 diena 10:00 val. ryto bus lydimas iš koplyčios
į Sv. P. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų
bus laidojamas Lietuvių Sv. Kazimiero kapinėse.
Visi a. a. Walter Vaclovas Jagella gimines, draugai ir pajistami
nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį
patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Žmona, sūnūs, giminės.
Laidotuvių Direktoriai Mažeika - Evans. Tel. RE 7-8600.

vių tautos apkalbėjimo ir ke-
tos išsigimėlių suplakimo su
Amerikos lietuviais. Nepri-
klausomoje Lietuvoje žydai
turėjo nemažiau teisių, kaip
kitose pažangiose ir laisvose
šalyse. Naciams okupavus Lie-
tuvą, prasidėjo žydų naikini-
mas, lygiai, kaip nacių oku-
puotose kitose pasaulio šaly-
se. Dėl to kalta buvo Vokietinė
šalies nacių vyriausybė ir jos ra-
sinė politika.

Kyla klausimas, ar Lapidus
iš viso yra kada Lietuvoje bu-
vęs, jei jis rašo apie 6,000 Lie-
tuvos žydų. Galima spėti, kad
šis laiškas yra tik bolševiki-
nės propagandos pokštas.
Reikia manyti, kad ne vienas
lietuvis į tą propagandą atsak-
ys laiškais redakcijai.

— Į Brighton Parko Namų
savininkų organizaciją paskuti-
niu metu įstojo virš 20 naujų
narių. Dabartinė valdyba ir
speciali komisija tęsia toliau
naujų narių vajų. Valdybos
pirm. yra Pranas Šulas.

— Edvardas ir Margareta
Waicunas, Alsip, Ill., yra lai-
mingi Chicago's ledo rutulio ko-
mandos Blackhawks rėmėjai.
Jie laimėjo naują automobilį.

**Susirinkimų ir parengimų
PRANESIMAI**

— Joniškėlių Labdarėbės ir Kultū-
ros klubo piknikas įvyks pirmadienį,
liepos 5 d. Onos Bruzgulienės darže,
8274 So. Kean Ave. Pradžią 12 val.
Sokiams gros G. Joniko orkestras.
Bus visokių valgių ir gražių dovanėlių.
Joniškėčiai kviečia visus narius ir
svečius į šį linksmai pikniką.
A. Kals, rašt.

— Chicago's Lietuvių Suvalkiečių
Draugijos piknikas įvyks sekmadienį,
liepos 4 d., 12:00 val. Bruzgulienės darže,
8274 So. Kean Ave. Sokiams
gros George Joniko orkestras. Kvie-
dama visus narius ir svečius atsilan-
kyti ir linksmai praleisti laiką su su-
valkiečiais.

— Chicago's Lietuvių Kestučio pa-
slėptų klubo mėnesinis narių susirū-
kimas dėl įvykstančios Chicago's Lie-
tuvių Dainų šventės nukeliamas į
antrą liepos mėn. sekmadienį, t. y.
liepos mėn. 11 dieną, 1 val. p. p. Hol-
lywood svetainėje, 2417 W. 43rd St.
Valdyba

**PLEASE
BE
CAREFUL!**
Only you
can prevent
forest fires!

REMKITE TUOS BIZNIERTUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJIENOSE"

**GELININKAS
(PUTRAMENTAS)**
Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausios gėlės ir vainikai ant-
kapių papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220
GUŽAUSKŲ
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELININKAS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telefonas: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonas: TOWNhall 3-2108-9
TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKAI & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYŠ MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS **GERALDAS F. DAIMID**
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YARDS 7-1741-1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago's
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Associacijos

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YARDS 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YARDS 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YARDS 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS
10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228
649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228
South Holland, Illinois

